

ФИЛОСОФИЯ

материал на Борислав Борисов

28

специалност на фокус

Философията не прилича на нищо друго. Уникална е както по методите си, така и по естеството и обхвата на темите, които разглежда. Тя изучава въпроси от всяко измерение на човешкия живот.

- Какви въпроси? Ами, ето такива например:
- Как е започнал светът?
- Какво е истина?
- Как можем да живеем добре?
- Има ли Бог?

През цялата си история човешкият род е задавал подобни важни въпроси за природата на живота и съществуването. На всички тях не може да се отговори еднозначно, но философите никога не са спирали да опитват.

Клонове на философията

Веднъж разделена по географски принцип, философията се разделя по-нататък на главни направления, наричани „клонове“.

Специално Западната философия има шест основни клона:

- Метафизика – изследва природата и първоначалата на съществуващото и света;
- Епистемология – изследва познанието, същността и възможността на познавателния процес;
- Етика – изследва въпросите как трябва да постъпва човек и какво е правилно поведение;
- Естетика – изследва красивото, възвишеното, изкуството, наладата;
- Логика – изследва законите на мисленето и валидните форми на аргументация;
- Политическа философия – изследва управлението и отношението на индивидите и общностите към държавата.

Повечето значими философски теории и идеи спадат към въпросните шест основни философски клона.

Защо да учим философия?

Студентите, обучавани в специалност Философия, се подготвят за преподавателска, научно-изследователска, журналистическа и друг вид специализирана дейност за работа като експерти по социално-политическа и философска литература към библио-

**Специалността
Философия дава
възможност за
успешна
реализация в
престижни области
на обществения
живот като
политика, социално
управление,
социални стратегии
за развитие**

Ако решите, че
искате да учите
Философия в
чужбина изберете
САЩ или Англия

мечни и издателски центрове.

Специалността Философия дава възможност за успешна реализация в престижни области на обществен живот като политика, социално управление, социални стратегии за развитие и професионална реализация като експерти и съветници към държавни и частни институции.

Придобилият квалификация бакалавър по философия трябва да притежава задълбочени философски познания и добра езикова културологична подготовка, да си служи със съвременни средства за комуникация, да се ориентира в съответните интелектуални и социални тенденции.

Топ 10 университета в света

Ако решите, че искате да учите „Философия“ в чужбина, въпреки българските традиции, имайте предвид, че почти всички най-добри философски департаменти се намират в САЩ и Англия. Предоставяме ви таблица на най-добрите университети за 2022 г., които преподават философия.

Място	Университет	Държава
1	New York University (NYU)	САЩ
2	Rutgers University-New Brunswick	САЩ
3	The Australian National University	Австралия
4	The London School of Economics and Political Science (LSE)	Великобритания
5	University of Pittsburgh	САЩ
6	University of Oxford	Великобритания
7	University of Cambridge	Великобритания
8	Harvard University	САЩ
9	King's College London	Великобритания
10	University of Toronto	Канада

Източник: QS World University Ranking 2022

Топ 10 университета в Европа

И тъй като от топ 10 университета в света почти всички са във Великобритания и САЩ, ви предоставяме и класиране на университети само за Европа. Както виждате, отново Великобритания е повелител в област „Философия“, като единствено Германия се опитва да ѝ прави конкуренция.

Място	Университет	Държава
1	The London School of Economics and Political Science (LSE)	Великобритания
2	University of Oxford	Великобритания
3	University of Cambridge	Великобритания
4	King's College London	Великобритания
5	Humboldt-Universität zu Berlin	Германия
6	University of St Andrews	Великобритания
7	Ludwig-Maximilians-Universität München	Германия
8	The University of Edinburgh	Великобритания
9	University of Bristol	Великобритания
10	Goethe-University Frankfurt am Main	Германия

Източник: QS World University Ranking 2022

Топ 5 университета в България

Преподаването в областта на философските дисциплини в България започва още със създаването на първото Висше училище в гр. София през 1888 година. Специалност Философия в сегашния ѝ вид е продължител на тази над 120-годишна традиция.

Място	Университет	Град
1	Софийски университет „Св. Климент Охридски“	София
2	Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“	Велико Търново, Враца
3	Югозападен университет „Неофит Рилски“ - Благоевград	Благоевград
4	Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“	Пловдив, Смолян, Кърджали
5	Нов български университет	София

Източник: МОН 2021

30

Философската компетентост помага на човек по-лесно и бързо да схване същественото, да навлезе в дълбочина в дадена специфична материя. Завършилите Философия разбират чудесно социалните процеси и са способни да работят целенасочено и смислено, за да ги овладеят. Затова всички дейности, свързани по някакъв начин с природата и поведението на личността, са достъпни за тях.

Компетенции след бакалавър:

- знания в областта на историята на философията и основните дисциплини на теоретичната и практическата философия, за най-важните философски проблеми на познанието; за основните философски теории за обществото, правото и политиката;
- умения за аргументиране и водене на публичен дебат, владеят техники за философски анализ на теоретични и обществени проблеми

Като завършим... Накъде?

Завършилите „Съвременна философия“ с квалификация „магистър – философ“ могат да се реализират в следните сфери:

- преподаватели по философски дисциплини във висшите училища, институти, филиали, колежи и други;
- научни работници в институтите и центровете на Българската академия на науките;
- преподаватели в средните училища по дисциплините от културно-образователната област „Обществени науки и гражданско образование“ – „Философия“, „Етика и право“, „Свят и личност“, „Психология и логика“ и други;
- педагогически съветници в средните училища;
- държавни служители в сферата на културата и образованието;
- служители и администратори в неправителствени организации и други структури на гражданското общество;
- специалисти, експерти, съветници, консултанти в предприятия, фирми, учреждения и организации в държавния, частния и гражданския сектори по проблемите на управлението на човешките ресурси;
- журналисти и анализатори в медиите;
- служители и съветници в организации и институции занимаващи се с проучване на общественото мнение по социални, политически, икономически, културни и други проблеми.

ТОП 3 най-влиятелни философи за всички времена

1. Сократ (470/469 пр.н.е.-399 пр.н.е.)

Един от видните създатели на западната философия, Сократ остава един от най-великите и известни философи на всички времена.

Основният му принос към философията е може би диалектика метод на изследване, т.е. за решаване на проблем, той трябва да бъде разделен на поредица от въпроси, отговорите на които постепенно дестилират отговора, който човек търси.

Методът е известен още като метод на Сократ или метод на „еленхус“, който е много важен и в наши

дни, особено в научни методи, в които хипотезата е първият етап.

Големите идеи на Сократ

- Твърди, че атиняните погрешно са поставяли акцента си върху семействата, кариерата и политиката за сметка на благосъстоянието на техните души;
- Понякога се приписва твърдението „Знам, че нищо не знам“, за да обозначи осъзнаването на неговото невежество и като цяло ограниченията на човешкото познание.

2. Аристотел (384–322 г. пр. н. е.)

Аристотел е сред най-важните и влиятелни мислители и учители в човешката история, често смятан – заедно със своя ментор Платон – за баща на западната философия.

Роден в северната част на днешна Гърция, неговите писания и идеи за метафизиката, етиката, знанието и методологичните изследвания са в самия корен на човешката мисъл.

Големите идеи на Аристотел

- Утвърждава използването на логиката като аргументен метод и предлага основния методологически шаблон за аналитичен дискурс;
- Подкрепя разбирането, че знанието се изгражда от изучаването на нещата, които се случват в света, и че някои знания са универсални.

3. Фридрих Ницше (1844–1900)

Най-известен с това, че оспорва основите на християнството. Фридрих Ницше е един от най-влиятелните философи на всички времена.

Започва кариерата си като класически филолог и става най-младият служител на Катедрата по класическа филология в Университета в Базел, 1869 г., когато е само на 24 години.

Ницше често е наричан един от първите екзистенциалисти, заедно със Сорен Киркегор (1813–1855).

Големите идеи на Ницше

- Предпочитан перспективизъм, според който истината не е обективна, а е следствие от различни фактори, влияещи върху индивидуалната перспектива;
- Артикулирана етична дилема като напрежение между господаря срещу робски морал; първият, при който вземаме решения въз основа на оценката на последствията, и вторият, при който вземаме решения въз основа на нашата концепция за доброто срещу злото;
- Вярва в творческата способност на индивида да се съпротивлява, в социални норми и културни конвенции, за да живее според по-голям набор от добродетели.

Преподаването в областта на философските дисциплини в България започва още със създаването на първото Висше училище в гр. София през 1888 година